

Rapport – 2019 - SFS - Film og fotodokumentasjonsprosjekt - om Sør-Sudan.

GLO – 0613 QZA 15/0443

Innsamling, digitalisering og etablering av et privatarkiv i arkivverket i Norge for senere overføring til Sør-Sudans arkiv – en pilot.

Prosjektperiode: 1.1.2019 – 30.6.2020 (sluttdato utsatt pga virus)

Prosjektets formål har vært å samle arkivverdig foto- og filmmateriale fra Sør-Sudan som befinner seg i Norge og som er i fare for å gå tapt og å gjøre dette tilgjengelig for det sør-sudanske riksarkiv og/eller et norsk arkiv.

Arbeidsgruppa for prosjektet er:

- Linda Thu (leder/pådriver)
- Henrik Stabell
- Tømm Kristiansen
- Kristin Tønnessen Berg
- Kristen Fløgstad
- Kjell-Håkon Salicath
- Arthur Høyen

Arbeidsgruppa har rapportert regelmessig til SFS's styre i styremøter.

Samarbeid med Aust-Agder museum og arkiv

I søknadsperioden hadde vi uformelle diskusjoner med Aust-Agder museum og arkiv (AAma), da de allerede var i startgropa med å initiere et institusjonelt samarbeid med South Sudan National Archive. I tillegg hadde AAma samlet inn dokumenter til to privatarkiv om Sør-Sudan.

Arbeidsgruppa hadde et første formelt møte med AAma 30.januar 2019.

Klare råd til prosjektet.

- Organisering av arkivet. Organisere fotoarkivet etter fotograf, og NRKs filmarkiv i eget arkivsystem.
- Avklare rettighetsspørsmål og anbefale CC-BY-SA (Creative Commons Attribution–ShareAlike License som standard for bruk av arkivet.
- Krav til arkivverdighet – to krav: i. Informasjonskrav bildet/filmen og ii. kvalitetskrav til foto, så god kvalitet på skanning som mulig. Hjemmeskanning kun til identifisering av objektene.
- Programvare *Fotostation 8.0* for lagring av foto med metadata og arkivering av materialet. Søkbart system som museer, arkiv og organisasjoner bruker.

Konklusjon etter møtet var å utarbeide en samarbeidsavtale mellom SFS og AAma for å sikre kvalitet, trygghet og bærekraft i prosjektet. Samarbeidsavtale ble underskrevet 1.10.2019 med varighet til 30.6.2020 (VEDLEGG 1). På grunn av virussituasjonen fra mars 2020, må sluttdato utsettes.

I samarbeidsavtalen skal prosjektgruppa stå for:

- Innsamling og utvalg av foto/dias/film, registrering med metadata og avklare rettighetsspørsmål med opphavsmenn/-kvinner

AAma skal bidra med kvalitetssikring i prosjektet gjennom å:

- Bistå med faglige ressurser og faglig bistand i oppbygging av arkivet i henhold til internasjonale standarder for digitale arkiv, digitalisere og bearbeide innsamlet materiale og tilgjengeliggjøre dette for arkivering og innlemme arkivet som «privatarkiv» i AAma for overføring/tilgjengeliggjøring for National Archives of South Sudan og for eventuell videreutvikling.

Da AAma var vertskap for en delegasjon i fra Sør-Sudans statsarkiv i mai 2019, ble representanter for arbeidsgruppa invitert til å presentere arbeidet så langt for arkivleder Youssuf Onyalla. Han viste stor interesse for materialet og arbeidsgruppa fikk anledning til å diskutere det videre innsamlingsarbeidet med ham. Prosjektet passer godt inn i planlagt samarbeidsprosjekt med AAma om kapasitetsbygging. Generelt trenger arkivarbeidet i Sør-Sudan støttespillere for å få styrket forståelsen av verdien og viktigheten av arkiv.

Praktisk arbeide med prosjektet

Arbeidsgruppa så for seg en arbeidsmetode der vi arrangerte treff og samlinger rundt om i Norge for å samle inn bilder. Det ble mange mindre treff, men ikke større samlinger.

Gunnet stor geografisk spredning og mye reisevirksomhet har arbeidsgruppens medlemmer i stor grad jobbet hver for seg, mens enkelte har møttes ved passende og mer tilfeldige anledninger. Arbeidsgruppa har hatt to formelle møter med AAma i Arendal og flere arbeidsmøter der. Planlagt oppsummerende møte i juni er nå utsatt. I tillegg har arbeidsgruppa hatt to møter hos KN i Oslo. Det tredje møtet 12.-13.mars 2020, måtte avsluttes, da myndighetenes nye restriksjoner i forbindelse med virussituasjonen gjorde at at KN måtte stenge sine møterom. Tre tilreisende gruppedlemmer måtte returnere med første tilgjengelige tog.

Gruppa valgte å gå inn i innsamlingsarbeidet med henvendelse til medlemmene i SFS, generelt gjennom løpeseddel og nettsiden og personlig kontakt med tidligere sudanfarere. Gjennom denne metoden har vi samlet inn vel 1300 bilder fra 19 fotografer (private) registrert per mars 2020. På grunn av virussituasjonen (fra mars 2020) er det blitt en pause i innsamling av private bilder, og avtalte møter er utsatt. Grunnen til at det avtales møter, er at mange av bildene er lysbilder som må behandles med forsiktighet og sorteres. I tillegg er diskusjonen rundt hvert bilde viktig for å få best mulig informasjon om bildet - metadata.

Norsk folkehjelps digitale sudanarkiv har ca 2500 bilder fra 22 fotografer (ansatte og profesjonelle fotografer): Dette er stilt til rådighet for prosjektet for høsting av relevante bilder. Henrik Stabell står for utvelgelse og opplasting som vil pågå utover opprinnelig prosjektperiode.

Kirkens Nødhjelps lysbildearkiv fra Sør-Sudan med ca 500 bilder er overlevert prosjektgruppa, da KN var i ferd med å rydde i sine arkiv. Pt har Arthur Høyen og Kjell-Håkon Salicath valgt ut ca 300 som er digitalisert/under digitalisering hos AAma. I tillegg er ca 300 digitalisert papirbilder overlevert. KNs bilder er fra 21 fotografer (ansatte og profesjonelle fotografer). Arthur Høyen, Kjell-Håkon Salicath og Kristen Fløgstad står for utvelgelse og metadata pågår fortsatt per dags dato.

Fotoarkivar Hannele Fors fra AAma har digitalisert og behandlet bildene klare for lagring i Fotostation 8.0. Hennes arbeid har gitt bildene internasjonal arkivstandard. Dette arbeidet pågår fortsatt per dags dato.

Vi har kjøpt en lisens med to brukere av Fotostation 8.0, og Henrik Stabell og Linda Thu har tilgang til disse. Vi hadde en kursdag med Einar Engebretsen – Systemkonsulent i Interfoto AS. Det ble laget skredderydd oppsett av SFS-bildearkiv. Registreringsarbeidet med tagging og metadata pågår fortsatt per dags dato.

Et utvalg 19 relevante filmer og innslag fra NRKs rikholdige arkivmateriale fra Sør-Sudan er identifisert av Tømm Kristiansen og lastet opp (VEDLEGG 2). Filmene er inne til teksting hos Biovisjon AS. Peter Salah Natana fra South Sudan Community i Norge, har hjulpet til med oversettelser fra *mundari* og *pojulu*. Teksting forventes klart i løpet av prosjektperioden.

Det eksisterer en del private filmer og VHS'er. Mye av dette er av dårlig fysisk kvalitet og er av mer privat enn allmenn karakter. I tillegg har vi filmopptak av programmer om Sør-Sudan publisert i andre kanaler enn NRK. Gruppa har ikke hatt kapasitet til å gå videre med dette i denne fasen. Her har vi nok bommet litt på tidsbruk, arbeidsmengde og kostnad i søknaden.

Presentasjon av prosjektet og slutføring

Prosjektet skulle presenteres i en utstilling i april/juni med et utvalg foto, filmer på skjerm og en billedkatalog. På grunn av virussituasjonen er dette satt på vent, men det arbeides med utvalg til billedkatalogen i det materialet som er ferdig til nå. Det er opprettet en Fotoalbumsider på sudansupport.no der vi vil publisere et utvalg av bildene. Det ideelle er å kunne presentere utstillingen både i Norge og i Sør-Sudan.

Norsk folkehjelp har opprettet en Fotowebside for prosjektet, og per 26.3.2020 er det lastet opp 1294 bilder. Det gjenstår å gjøre disse bildene tilgjengelige og dermed søkbare. Det gjenstår også å laste opp resterende innsamlede bilder når de er digitaliserte/bildebehandlet. Fra Fotowebben skal det også være mulig å laste ned bilder i ulike oppløsninger.

Når prosjektarbeidet er slutført, vil arkivets masterfil lagres hos Aust-Agder museum og arkiv, og dermed sikres for ettertiden. Eventuelle suppleringer vil kunne skje gjennom lagring der og deretter publiseres på fotowebsiden.

Siden dette er et digitalt arkiv, vil transport av arkivmaterialet til Sør-Sudan være enkelt. Men en overføring til Sør-Sudans arkiv bør skje med kapasitetsbygging av arkivmedarbeidere i Sør-Sudan, slik at arkivet blir aktivt.

It/31.3.2020

Det har vært utfordrende å skulle gjennomføre et prosjekt som var planlagt for 2 år på kortere tid, samt å skulle rapportere før prosjektperioden er omme. I tillegg har nå koronakrisen begrenset oss på forslkjellig vis den siste måneden.

Oslo 31.3.2020

Marit Hernæs

Linda Thu

leder SFS

for arbeidsgruppa

VEDLEGG 1 – Samarbeidsavtale med Aust-Agder museum og arkiv

VEDLEGG 2 – Liste over NRK-filmer/opptak

VEDLEGG 3 – Liste over fotografer